

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Lisi
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: 1 šiling.

Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto V.

Dunaj, 25. februarja 1925.

Št. 8.

Kdaj pridemo k miru?

Tako je reklo več velikovških trgovcev, ko je iz Celovca prišla vest, da hočejo tudi v Velikovcu napraviti veliko protestno zborovanje zavoljo napada na dr. Krafta in zasege „Celjskega doma“.

V SHS. je bil volilni boj, v katerem so se razpalile strasti do viška. Cela država je bila ločena v dva tabora, v vladni in protivladni tabor. Oba tabora sta se hudo napadala ne glede na to, ali je eden Srb ali Hrvat ali Slovenec ali Nemec in bilo je več mrtvih. V tem boju je bil napaden tudi načelnik nemškega kluba dr. St. Kraft in težko ranjen.

Mi smo po svojih zastopnikih takoj obsojili ta napad, ker smo proti vsaki sili. Ravno tako obsojamo tudi zasego Celjskega doma, ako se je s silo odvzel pravim lastnikom.

Ta dva slučaja pa izrabljajo naši Nemci za hujskanje proti nam: 25. jan. so imeli zborovanje v Celovcu, 15. febr. pa v Velikovcu na trgu. Povsod upijejo, kako imamo mi vse pravice v Avstriji, a Nemci in njihova lastnina v SHS. pa je v nevarnosti. Kako je treba presojati napad na dr. Krafta, je pametnim Nemcem povedal Nemec Hermann Wendel. A naši Nemci rabijo snovi za hujskanje proti nam, četudi je razum uradnikov, učiteljev in nastavljenecv že vse sito večnih hujskarij.

Ali naj mi stopimo iz rezerve in začnemo kričati kakor kričite Nemci? Kdo bo potem kriv, ako bi naše kričanje rodilo kake posledice? Ali ste že pozabili, da ima g. Poljanec še sedaj poškodovano roko in so napadalci še danes nekaznovani, ali ste že pozabili na zavratni napad na g. Limpelna, kateri je samo slučajno ušel smrti — s prestreljeno roko in napadalca še danes niste našli, četudi menda že vrabci čivkajo, kje in kako se je napad kuhar, g. Limpel pa še danes pri tolikem pomanjkanju slovenskih duhovnikov brez službe, ali naj bi šel v nemške kraje, kamor ste djali g. Aichholzerja, da bi mu tam delali mačje godbe

kakor temu; ali naj razbobnamo vaš boj proti Narodnemu domu v Velikovcu, ali naj povemo, kako ste zasegli letos novo stavbo društvene doma v Dobrli vasi, s silo odprli, opravno ven zmetali, kako se je Taurer že lotil odra v dvorani... ja če hočete, mi bomo javnosti povedali, kako je pri nas, a posledice boste nosili vi.

Ali bi za našo državo ne bilo stokrat boljše, da bi svet videl, da manjšina uživa v uradih, v šoli, v javnosti, na gospodarskem polju iste pravice, kakor večina, da se je našlo mirno sožitje, vredno naroda, ki ima kulturo vedno na jeziku!

Škofova desetletnica.

V nedeljo 15. svečana se je obhajala v Celovcu desetletnica, odkar je prevzel pastirovanje Krške škofije knezoškof dr. Adam Hefter. Nekatera krščansko socialna društva so priredila slovesno pontifikalno mašo v stolni cerkvi in popoldne slovesno čestitanje v Marijanišču. Ker se nas Slovencev ni od nobene strani obvestilo in se nam v programu ni dalo nobenega prostora, da spregovorimo tudi kedo izmed nas, se koroški Slovenci kot taki slavnosti nismo mogli udeležiti. Zato spregovorimo po slavnosti o ti stvari nekaj besedi.

Ko je bilo treba po obhodu škofa dr. Kaltnerja Krški škofiji novega škofa, se je takoj splošna pozornost obračala na tedanjega gimnazijskega profesorja dr. Adama Hefterja. Le to izvolitev smo tudi Slovenci z veseljem pozdravili, ker vemo, da je v Nemcih iz Nemčije več verske gorečnosti in več razumevanja za druge narode, nego v naših ozkosrčnih in kratkovidnih domačih Nemcih.

V desetih letih svojega pastirovanja si je Prevzvišeni pridobil zaupanje in ljubezen vseh. Tudi Slovenci ga z otroško udanostjo pozdravljajo, kedar pride med nje. Slovenci mu ne zabimo, da je nas po močeh ščitil, ko so

vojaška sodišča zapirala naše rodoljube, ne zabimo mu, da se je po plebiscitu trudil, pomirjevati narodno nasprotstvo in da ni poslušal hinavcev, ki so prihajali v škofijo zahtevati nemških duhovnikov in pridig za slovenske župnije. Vedno je bil Prevzvišeni dostopen tudi našim ljudem. V posebno zaslugo mu štejemo, da je organiziral sv. misijone po slovenskem delu dežele proti vsem oviram, ki jih je delala nemška nestrpnost. Tako se ljudstvo zopet vzbuja in se vrača k verskemu življenju. Da je preveč odličnih duhovnikov odšlo v tujino, ni krivda škofova, in če zdaj primanjkuje slovenskih duhovnikov v deželi, se temu ne more odpomagati, dokler je narodno nasprotstvo med Avstrijo in Jugoslavijo tako pereče. Tu ne preostaja nič drugega nego počakati in medtem skrbeti, da dobimo domačega naraščaja.

Razmere so se po vojni popolnoma spremenile. Še je krščansko socialna stranka v državi najmočnejša in vodi politiko. Vsled tega državna oblast cerkvi ne nasprotuje več, kakor ji je nasprotovala popred. Cerkev je postala svobodnejša. A na drugi strani se dviga kakor armada brezverstvo, in to ruši temelje državnega in družbenega redu: Lastninsko pravico, družino, krščansko pravno vzgojo otrok! Vrhutega je vsled vojne hudo propadla pravica vseh slojev, tudi meščanskih. V takih časih teže škofove hude skrbi. Še je večina ljudstva krščanska, ali kakor proti redni armadi navadno ljudstvo ne zamore nič, tako proti organiziranim brezvercem krščansko ljudstvo ne bo vzdržalo, ako se ne združi v vrste, ki se pokoravajo voditeljem. Za takšno organizacijo se trudi in peha tudi knezoškof dr. Adam Hefter. Ustvarila se je in razpredla čez vso deželo močna ženska organizacija, mladina se zbira v Marijinih družbah in mladeniških društvih, ustvarilo se je krščansko socialno kmečko društvo, društvo kmečkih delavcev, društvo krščanskih služkinj in katoliško dekliško društvo. Vse to se je izvedlo v kratki dobi minulih deset let. Bog je delo škofovo očitno blago-

PODLISTEK

Ruska pisma.

Četrto pismo.

Novorosijsk, 10./23. XII. 1912.

D. s.! Želim Vam, da obhajate božične praznike v veselju in tisti tihi zadovoljnosti, ki se z nekako nebeško tišino in veličastnostjo razliva o Božiču nad vsem svetom, zlasti pa, kakor se zdi, nad...sko dolino, tako majhno in skoro neopazno, od vseh strani mogočno zastraženo z majestetičnimi sneženimi gorskimi velikani, ločeno od vsega drugega sveta, ločeno od vsega posvetnega šuma in bleska.

Pravtako Vam želim, da začnete Novo leto z veseljem upom v bodočnost in da Vam prinese Novo leto srečo ter vseh drugih človeških blag (dobrin).

Tudi tukaj bomo imeli kmalu Božič, vendar tu nastopa Božič vse drugače kot pri Vas. Pri Vas sneg naletava ter pobeli dolino in plan, miraz pritiska ter vas sili, da se zavijete v toplo obleko, vde zamrzujejo in led se dela povsod, vsa priroda se pripravlja in kliče po tisti noči, ko se tako majestetično in tajinstveno oglasi zvon v cerkvenem stolpu.

Solnce se prikaže samo še za nekaj ur v dnevni, skoro cel dan je zlezel v noč, delavnega

časa je ostalo le prav malo in z nestrpnostjo vse pričakuje trenutka, ko se začne dan zopet daljšati.

Advent obhajate, vse veselice potihnejo, vsi postanejo bolj resni, vsi se že dolgo pripravljajo na dostojen sprejem Velikega dneva. Domači in sorodniki, ki so bili z doma in se nahajajo v bližnjih krajih, se vračajo, da prežive nekaj dni skupaj z drugimi dragimi pod domačim krovom. Kratkotrajno, vse je pripravljeno za Božič, Božič takorekoč mora priti, in zato ga sprejemate in obhajate tudi toliko slovesneje.

Tukaj je vse drugače. Vreme je lepo, mirza ni nikakega, snega tudi ni, včasih naletavajo rahle snežinke, ki pa ne obleže, če pa je jasen dan in zasije svetlo solnce, vidiš na ulici mnogo ljudi brez sukenj. Dan se tukaj ne skrči toliko kot pri vas in nam je vrhutega tudi več ali manj brezrazlično (vse eno), če je dan za par ur krajši ali daljši, mi sedimo v pisarni do 1/2 8 ali 8 uri in kadar se naredi noč, prižgemo elektriko.

Adventa tudi ne poznajo; razni mali teatri, koncerti, veselice, bali in maskerade se začnejo v novembru in trajajo cel december, brez vsakega presledka pred prazniki ali v praznikih, ter se končajo šele s pepelnico.

Da bi videl k praznikom kakega starega znanca ali tovariša, se tudi ne morem nadejati,

kajti jaz se ne popeljem v Rostov in iz Rostova tudi nikdo ne pride sem.

Tukaj torej ničesar ni, kar bi pripravljalo pot Božiču razen stenskega koledarja, ki kaže, da smo že v decembru, in spomin na prejšnja leta ti pravi, da je koncem decembra večji praznik.

No, kakor bi prazniki ne prošli, zame bodo gotovo veseleji kakor v prejšnjem letu. Če je tudi ruska vera prav zelo podobna katoliški, so vendar nekateri običaji, ki so pri katoličanih precej različni od ruskih. In lansko leto sem jaz praznoval Božič v ruski družini, medtem ko ga bom letos v katoliški — poljski.

Družina, pri kateri stanujem, je poljska in bodo prošli prazniki z vsemi katoliškimi obredi in običaji. Razen tega sem znan še v nekaterimi drugimi poljskimi familijami v našem mestu, pri katerih sem čisto na obisku in posetu.

Kako se bo tu začelo novo leto in kako bo prešlo bodoče leto, o tem se more prav malo v naprej reči. Sedaj je še vse tiho v trgovini, kajti kmalu se javi ta zapreka, kmalu zopet druga, ki ne dopusti, da bi se trgovina začela zopet cvetoče razvijati. V minulem letu se je žetev čisto ponesrečila, letos pa nam vojska strašno nagaja. Ker namreč nikdar ni gotovo, da pridejo ladje srečno skozi Dardanelski proliv, vozijo ladje strašno malo in prevažajo blago za silno drago ceno. Prav mnogo velikih

slovil. Da se društva pokažejo nadpastirju hvala, ležna, so priredila slovesno desetletnico.

V Marijanišču so Presvitlenu čestitali ravnatelj dr. Brunner, knez Orsini Rosenberg, kanonik Unterluggauer, društveni tajnik Müller, gospa pl. Rainer Harbach, dvorni svetnik Weiss in p. Rainer S. J.

Presvitli se je ljudstvu iskreno zahvalil, češ: „Kristus je z nami, to je naša velika tolažba. Neurja so nastajala znotraj in zunaj, zmagala so se. Zažarele in preminule so krone, Kristusova cerkev pa stoji. Cerkev zmaguje brez svetne moči, to je čudež, ki je mogoč le po dejanskem katoliškem duhu, ki se mora poglobljati v stanovskih zvezah. Na desetero zapovedi, ki jih je Bog dal na Sinajski gori, se je gradila preteklost, se gradi sedanost in se bo gradila bodočnost. Zapovedi so deseteri mogočni stebri, ako se ti izpodkopljejo, smo izgubljeni.“

Slovensko ljudstvo, ki se ni odtujilo svoji narodnosti, ostalo je jedrnat katoliško in se veseli s škofom vseh uspehov. Naše ljudstvo v Podjuni, Dobrli vasi, v Rožu, okrog Beljaka in tudi še na Žili — to ljudstvo, ki polni naše cerkve, prosi Boga, naj blagoslovi delovanje škofovo še mnoga leta.

Izobraževalni tečaj v Logi vasi.

Dne 1. in 2. februarja t. l. se je vršil v Schleicherjevi gostilni v Logi vasi izobraževalni tečaj slov. kršč. soc. zveze za Koroško, ki je bil jako dobro obiskan.

Po lepih otvoritvenih besedah domačega č. g. župnika govori Starec o potrebi izobrazbe uma in srca in kakšna mora biti ta izobrazba: Ker smo Slovenci, katoličani in kmetsko ljudstvo, mora tudi izobrazba biti v slovenskem, katoliškem in kmetskem duhu, le taka izobrazba bo priklopala naše ljudstvo na kmetske domove.

V drugem govoru je odpiral govornik globokejši upogled v svetovne in domače dogodke, da smo videli gonilne sile, ki vodijo svetovno in domače politično življenje. Dobili smo jasen pregled o stanju in težavah sanacije naše države, videli smo boj Nemcev v tujih državah za nemško šolo in naš boj nasproti Nemcem za pametno slovensko šolo, kako se krivice proti narodom že na tem svetu maščujejo. Končno so se omenile nekatere točke iz programa K. S. S., ki kažejo, kako pravični in trezni so njeni cilji.

Prvo popoldansko predavanje je kazalo potrebo in veliki pomen združništva sploh, posebej pa še za kmetsko ljudstvo. Spoznali smo vzroke nezaupanja in sedanje težave pri posojilnicah, ki jih moramo premagati, da spet začnemo štediti, kar je za nas vse, posebno pa za mladino tako velike važnosti, da od tega za-

južnoruskih firm je že čisto na robu propada in če se kmalu ne konča vojna, bo še precej konkurzov. Prav enako velike važnosti je namreč, da zemlja dobro obrodi, kakor da je morje prosto.

Mesto Novorosisk živi in umrje takorekoč z morjem. Če odvezamete Novorosisku morje, potem ostane mesto samo še vas. Zato se pa tudi tukaj ne zmenijo veliko, če sedaj Rusija zbira ogromne čete na avstrijski-galijski meji, saj nas to tukaj ne zadene veliko. Veliko večjega pomena je, če Turčija razsiplje mine po Dardanelskem prelivu in če zagradi ladjam svobodno pot.

Če mi Bog da zdravje, mislim ostati bodoče leto še v Rusiji. Kakor poročajo časopisi, je v Avstriji sedaj tako slabo, kakor že dolgo ni bilo. In čemu bi pa hodil v Avstrijo, če tam ni nič dela. Res je, da tudi tukaj, kakor sem vam že omenil, trgovina še ni v pravem tiru, vendar, če ne bo vojne, ne bo ravno slabo. Če bo pa vojna, je pa vse eno, če sem pri firmi, ki falira v Rusiji, ali pa v Avstriji.

Prav dobro bi bilo, eno ali dve leti po vojni iti v Bolgarijo. Dežela je rodovitna ter bogata in se po vojni še poveča. Ljudi pa so sedaj pobili, da je groza. Seveda imam sedaj še veselje, delati take načrte za nekoliko let vnaprej, ko pa preide eno leto ali dve, mi morebiti vse take muhe tudi preidejo in jaz jo popišem nazaj v Avstrijo.

Vse iskreno pozdravljam...

visi ves obstoj samostojnega kmečkega ljudstva. Na podlagi močnih posojilnic še le moremo delati korake naprej v združništvu, s pomočjo katerega še le bomo otresli se ljudi, ki jim nosimo svoje denarje, a nam vračajo z narodnim in pogosto tudi verskim sovraštvom.

V zadnjem govoru smo dobili nekaj zelo koristnih in praktičnih nasvetov, kako naj se gleda na zdravje v družinah. Poleg nezmernosti v alkoholu in nikotinu jemljejo našemu ljudstvu zdravje in moč nezdrava stanovanja. Še tako ubožno stanovanje more biti zdravo, ako se le gleda na to, da je suho in svetlo. V to je potrebno, da se vsak dan zrači, tudi po zimi. Laški pregovor pravi: Kamor ne prihaja solnce, tja prihaja zdravnik. Ravnotako škoduje zdravju spanje v izbah, kjer se obenem kuha. Po nekaterih govornikovih vzgledih so poslušalci sami navajali več vzgledov, ki so potrjevali izvajanja. Zanimanje za take praktične nasvete priča, kako si naši ljudje želijo tudi takega pouka.

Na svečnico dopoldne je č. g. Sekol orisal razvoj moderne filozofije ter nje vpliv na gospodarski, socialni in kulturni razvitek človeške družbe. Na podlagi razlage Darwinovega nauka o razvoju človeka iz opice smo spoznali, kako daleč pride človek s svojim razumom, ako dela brez Boga ali celo proti Bogu in njegovim zapovedim. Edino prava pot skozi življenje je tista, katero nas uči sveta katoliška cerkev.

Č. g. mons. Podgorc je kot glavni vzrok sedanje gospodarske krize v Avstriji navedel v prvi vrsti brezmiselno zapravljanje denarja. Če se pomisli, da se že v Celovcu vršijo sedaj v pustnem času tri do štiri veselice vsako nedeljo — dne 7. t. m. jih je bilo 13 —, ki trajajo do poznega jutra, ki požrejo nešteto milijonov težko prisluženih grošev, je pač umljivo, da potem ni denarja niti za najpotrebnejše stvari. Industrija se ne more razvijati, ker je izvoz zaradi prevelike konkurence Nemčije nemogoč, domače ljudstvo pa ne more kupiti, ker nima denarja. Kmečko gospodarstvo zaostaja za drugimi gospodarskimi obrati, ker manjka mladih, krepkih, izobrazbenih mož, ki bi imeli smisla za skupnost in napredek v gospodarstvu. V prvi vrsti je treba štediti in vsako še tako neznatno stvar primerno uporabiti. Kmečki sinovi in hčere morajo v tujino, da se naučijo praktičnega gospodarstva in gospodinjstva ter dobijo smisel za napredek.

Nato je čg. Košir v kratkem toda stvarnem predavanju predložil na podlagi statističnih podatkov uničujoč vpliv nezmernega vživanja alkoholnih pijač na človeka, družino in narod. Nič manj škodljiva kot pijančevanje, je strast kajenja, ki se je v zadnjem času razširila tudi med ženskim svetom, posebno mestnimi frajlicami in celo med šoloobveznimi otroci, za katere je kajenje strup. Razuzdanost, nečistost, prepiri, pretepi, samomori in ločitev zakonov so zaradi pijanosti našega ljudstva na dnevnem redu. Meja in mera, to naj bo geslo vsakega vživanja.

Zaključni govor je imel domači g. župnik Bayer, ki je bodril navzoče k vztrajnemu delu po navodilih, sprejetih na tem tečaju.

Tečaj je vplival zelo dobro tudi na socialdemokrate, ki so bili v precejšnjem številu zastopani.

Žal je odpadlo zaradi pomanjkanja časa in prostora predavanje „Naloge in smotri ženskega gibanja“, ki bi bilo za kraj, kjer širijo letoviščarji kugo nesramnosti in nagote, velikega pomena, ker bi dalo našim ženam in dekletom smernice, kako se naj same branijo te kuge in kako bi mogle nastopiti uspešno proti nji.

Tečaj se je na vse strani dobro obnesel in prepričani smo, da bodo semena, položena na tem tečaju, obrodila mnogoteran sad.

POLITIČNI PREGLED

Nezaupanje goji inozemstvo do Avstrije po izjavi inozemskega finančnika vsled tega, ker so Avstrijci špekulirali s frankom, radi premnogih štrajkov in groženj javnih, poštnih in prometnih nameščencev, vsled nezakonitega postopanja dunajskega župana v zadevi prekinitev kablov in vsled premnogih praznikov in

drugih prilik, ki zmanjšujejo delovni čas. Inozemski kapitalisti vidijo v tem pomanjkanje složnosti in gospodarske uvidevnosti ter nerazumevanje resnosti finančnega položaja. Dokler prebivalstvo ne dokaže, da so vzrok nezaupanja le izrodki posameznih poklicov, tako dolgo industrija ne bo dobila privatnih inozemskih kreditov.

Avstrija. Dolgo je pripravljala vlada gradivo za konferenco dežel, končno pa se je vendar vršila in brez uspeha zaključila. Najprej so bila predposvetovanja z vladnimi strankami o ustavni, upravni in finančni reformi. Dne 18. t. m. se je konferenca, od katere se je mnogo pričakovalo, ker bi morala odstraniti nasprotstva med zvezo in deželami, pričela. Na izid je nestrpnost čakalo tudi Društvo narodov. Delegati so se sestali v samo eni seji, na kateri je kancler Ramek razvil program konference. Po govorih socialistov, ki so se izrekli proti kontroli najvišjega računskega dvora, so jo odkurili delegati domov, ker vlada ne dobi $\frac{2}{3}$ večine za spremembo finančnega ustavnega zakona. Konferenca tedaj ni imela uspeha, kar ima lahko dalekosežne posledice. Boj med zvezo in deželami postaja vedno ostrejši.

Jugoslavija. Po uradnih objavah imajo od 315 poslancev vladne stranke 163 mandatov in opozicijske 152; vlada ima tedaj večino 11 poslancev. Opozicijske stranke so dobile v celem sicer 310.000 glasov več kot vladne, imajo vsled razcepljenosti 11 poslancev manj. — Z Italijo so vteku pogajanja o trgovski pogodbi, o manjšinskih pravicah v Italiji in o odškodnini, ki so jo napravili fašisti jugoslov. življu v Italiji. — V Bardanani je prišlo do spopada med Nemci in Srbi. 50 Nemcev je bilo zaprtih in po zaslišanju zopet izpuščenih. Nemci so navalili na Srbe z orožjem, Srbi pa so se branili s stolci in palicami. Preiskava se nadaljuje. — Bivšemu črnogorskemu min. predsed. Plamenacu je vlada dovolila povratek. Doslej je bival v Italiji in deloval proti Jugoslaviji. — Vlada marljivo pripravlja zakonske predloge, ki jih bo predložila novi skupščini. Je pa tudi še mnogo nerešenih vprašanj.

Nemčija. Za pruskega min. predsednika je bil imenovan dr. Marks, ki se je dolgo trudil s sestavo nove vlade. Ko se mu je to končno posrečilo ter jo je mogel predstaviti parlamentu, je dobila nezaupnico. Odstopiti je morala. Vladni mandat bo dobil najbrž zopet dr. Marks, ki bo sestavil vladno brez socialdemokratov.

Turčija. Turki izpraznjujejo Odrin in mobilizirajo vojaške obveznike treh letnikov. Macedonski poslanci zahtevajo od Grške, da nastopi proti temu z vso odločnostjo. Ob grški meji se zbirajo turške čete ter je vse pripravljeno za pohod. Turčija ni pripravljena sprejeti posredovalnega predloga zaveznikov. Sedaj se je ugotovilo, da patrijarh sploh ni bil na listi izmenjancev. Ni sicer izključeno, da pride do oboroženega spopada, vendar je upati, da se spor mirnim potom poravna.

Bolgarska ne pride do notranjega miru. Od znanih pokoljev, ki jih je uprizoril Cankov nad pristaši Stambolijskega, se umori v manjšem obsegu nadaljujejo. V Sofiji je bil sedaj umorjen vodja Macedoncev, prof. Milev, pristaš sedanje vlade, ker je ostro nastopil proti boljševizmu. Imel bi postati zunanji minister. Kmalu nato je bil umorjen komunistični poslanec; poleg tega so na dnevnem redu še umori manj vplivnejših in odločujočih oseb.

Med Nemčijo in Romunijo je položaj zelo oster, ker je Nemčija izdala med zasedbo svoj denar, ki ga sedaj noče izmenjati. Romunija je zato ukinila začasno vsa naročila in zasegla nemško imovino v korist države. Dalje izganja nemške državljane, ki bivajo v Romuniji. Na represalije bo odgovorila Nemčija z represalijami, da je nemško-romunska trgovska vojna neizogibna.

DOMAČE NOVICE

Boj za naše šole. Kako smo v naših zahtevah skromni, kaže naš boj za naše šole. Na naših utrakvističnih šolah se samo prvo šolsko leto poučuje v prvi polovici leta slovensko, v

drugi pa se že začne z nemščino. Pri vajah v pisanju iz Abecednika se že opušča slovensko besedilo in piše samo nemško. Ravno tako se ravna drugo šolsko leto. Pogoji za vstop v drugi razred pa je že: znanje nemščine. Zato toliko naše nadarjene mladine zaostaja in dobiva mržnjo do šole. S tretjim šolskim letom otrok ne sliši več materine besede razun v krščanskem nauku. In take šole imenujejo naši Nemci slovenske šole in celo pred Zvezo narodov. Ker so take šole za našo mladino, ki od doma zna samo slovensko, prava muka, vzgojno krivične, zato smo se vedno borili proti njim. V svojih zahtevah smo tako skromni, da zahtevamo samo prva tri leta izključni pouk v materinem jeziku, štiri leta pa naj se poučuje nemščina. A še tega nam ne dajo. Kjerkoli se naši zastopniki oglasijo z zahtevami po taki šoli, povsod najdejo zapeljane Slovence, ki protestirajo proti našim zahtevam in Nemci kričijo v svet, glejte Slovenci sami nočejo takih šol itd. „K. Tagblatt“ od 18. febr. pa prinaša po belgrajskem listu „Vreme“ vest, da je jugoslovanska vlada zaprla več nemških šol in sicer zavoljo tega, ker naše koroške šole ne odgovarjajo mednarodnim pogodbam. Kdaj bodo naši Nemci sprevideli, koliko škodujejo svojim sorojakom v Jugoslaviji, ki jih je veliko več kakor nas Slovencev na Koroškem, s svojo predvojno zapetostjo. Namesto da bi nam že z ozirom na svoje sorojake pri vseh naših zahtevah, ki so ja tako skromne, povsod šli na roko, pa nam odrekajo najnaravnejše pravice, celo take pravice, ki so jih slovesno obljubili nam dati. Ali se bodo morda sedaj spet spomnili na nje in tudi spomnili izjave jugoslovanskega zastopnika pri plebiscitni komisiji po izvršenem plebiscitu. Ako se na to spomnijo, potem se bodo čudili — potrpežljivosti jugoslovanske vlade, ki je blizu pet let dala Avstriji časa, da preuredi naše šole. Kaj bodo tam šele rekli, če zvedo, da naša vlada še tiste učitelje, ki so popolnoma zmožni slovenskega jezika, pošilja v trdo nemške kraje, kakor g. Aichholzerja v Eisentratten, na slovenskem ozemlju pa ima toliko učiteljev, ki razumejo samo nemško in nič slovensko? Ali naši Nemci pač želijo svojim sorojakom v Jugoslaviji, da jih tamošnja vlada pošilja v trdo srbske kraje ali morda celo v Macedonijo? Zato je za našo vladno edino pametno, da napove boj raznim napol izobraženim kričarjem, kakor si je že v stari veliki Avstriji rajni Dobernik želel, in ustreže — če ne iz ljubezni do nas, svojih sodržavljanov, pa vsaj iz ljubezni do svojih sorojakov v tujih državah — našim zahtevam, da ne bodo v Belgradu, Rimu in Parizu vpili: Glejte, Nemci se še sedaj po vojni niso nič naučili.

Duhovniške vesti. Duhovnim svetnikom so bili imenovani čgg.: Anton Benetek, dekan na Žilipoljah; Josip Fritz, dekan v Dvoru; Jakob Kindlman, župnik v Št. Vidu; Friderik Malgaj, župnik na Otoku; Valentin Podgorc, profesor verouka v Celovcu; Andrej Sadjak, župnik v Št. Lenartu pri Sedmih studencih; Franc Uranšek, župnik v Žvabeku. Konsistorijalnim svetnikom čgg.: Josip Hribar, dekan v Pliberku.

Nevihite. S toplim vremenom sredi mesca je nastopil močan veter, ki je zapustil hude sledove. Na lokalni železnici Salzkammergut je vrgel vlak s tira, da se je zakotalilo več vagonov preko nasipa: sprevodnik je mrtev, 17 potnikov pa ranjenih. Tudi na pomoč idoč vlak je veter prevrnil, vendar brez žrtev. Na postaji St. Gilgen je bilo prevrženih več stoječih vozov, telefonski in brzojavni promet je prekinjen. Veliko škode je napravil tudi v Švici, kjer je odnesel cele strehe, podrl nešteto dimnikov in izruval mnogo dreves. V nekaterih krajih je padala toča, sneg in ploha. Tudi na Koroškem je napravil veter dokaj škode. V Italiji so plazovi zasuli več oseb in napravili mnogo škode.

Eksplodizija. V sredo 18. t. m. so v Celovcu nenadoma ugasnile vse luči. Kmalu se je izvedelo za vzrok. Elektrarna ob Krki je ta dan prvič napeljala vodo na novo turbino, ki pa pritiska ni vzdržala ter se razpočila s tako silo, da je razbila steno v strojno sobo in napravila tudi tam veliko škodo. Po eksploziji je vdarila vodo v turbinske in strojne prostore ter jih preplavila, da je obrat takoj obstal. Delavci so

imeli še toliko prisotnosti duha, da so takoj zaprli zapornice, da je voda iz rotorov odtekla. Tri turbine so ostale nepoškodovane. En delavec je mrtev. Sreča je, da je zveza s „Forstseewerkom“ že vpostavljena, ki bo oskrbovalo mesto in okolico s tokom, dokler elektrarna ob Krki zopet ne začne z obratom.

„Die geraubte Untersteiermark.“ Tako je pisal pred kratkim neki nemški koroški list. Iz tega bi človek sklepal, da mora biti Sp. Štajerska nemška dežela, ki je bila Nemcem krivično in nasilno oropana. Zdaj so bile v SHS. volitve in zanimivo je, koliko glasov so Nemci dobili v „oropani Sp. Štajerski“. Vseh glasov je bilo oddanih okroglo 100.000 (natančno 99.695). Od teh je dobil nemški kandidat samo 4.347 glasov, t. j. 4%. Toda vsaj v mestih so Nemci dobili večino? Maribor, Celje, Ptuj... Ne, tudi v mestih, v teh „nemških“ mestih, kakor jih Nemci vedno imenujejo, nemški kandidat ni dobil večine. V Mariboru je dobil 724 glasov (vseh oddanih glasov 5340), t. j. 13%. V Celju je dobil 296 (vseh oddanih glasov 1246), t. j. 23%. V Ptujju pa 207 od 714 oddanih glasov, t. j. 28%. — V Mežiški dolini je bilo oddanih okroglo 3000 glasov (2960). Nemški kandidat je dobil od teh 3000 glasov samo 70 glasov, t. j. 2%! In sicer v Črni 11 glasov (vseh oddanih glasov 524), v Dravogradu 8 glasov (336), v Guštanju 31 glasov (440), na Prevaljah 14 glasov (714), drugod pa po 1, 2 ali 3 ali nobenega glasu.

Djekše. „Bauernzeitung“, ki resnico piše, prav za resnico jadikuje, da je bilo zborovanje Landbunda strašno slabo obiskano. Sicer ne pove, ali so temu krivi velikovski učitelji, ki se za politiko dosti bolj brigajo kot za pouk v šoli ali Djekšani. Zato pa znajo šolarji vse drugo, samo ne pisati, čitati in pravega jezika. Ko smo imeli pred leti učitelje, ki so učili v materinem jeziku, so otroci znali tudi pisati in brat in kmetu se je dobro godilo. Avstrija, uradniška država. Vse študira in študira naprej, kmet pa le plačuj, da živijo udobno politikujoči in hujskajoči uradniki in njih družine. Zgubili smo zaupanje in se naveličali vednega hujskanja proti sosedom; menda bi brez teh hujskarij lažje izhajali.

Gorjuše. (Razno.) Posestnik Sebastijan Primuš si je zlomil nogo, ko je šel na božjo pot k Mariji Pomagaj, pa še do danes ni okreval; lansko leto je še zadela njegovo pridno ženo ista usoda. Zato pa si je izbral sin Jakob mlado gospodinjko pd. Pavličovo hčerko v Vovbrah in jo pripeljal na svoj dom. Omožila se je tudi pd. Šajeva, Pavlica Čas k Pokeržniku v Tolstem vrhu. Bilo srečno!

Z Zile nam poročajo, da je zvožen s planin že ves les s snegom vred ter so postali sedaj vsi vozniki „arbeitslos“ in brez zaslužka. Vsak pa ve, da se brez zaslužka ne da živeti, osobito še pri nas, kjer čist in oster gorski zrak prebavo pospešuje. Vprašamo Rožane in gorjance, ki so doslej na sneg še čakali, kako je z vožnjo pri njih, ali so les že zvozili ali še vedno čakajo na sneg. Naj bi nam blagovolili sporočiti, kdaj bo sneg padel, ker bi zelo radi prišli pomagat vozit za prav nizko ceno, da nam ne bo treba tirjati državo za brezposelno podporo. Sicer pa želimo, da bi tudi Rožani toliko zaslužili kot mi.

Zg. Dobje pri Trušnjah. Pravijo, da je pri nas preveč uradnikov in preveč brezposelnih. Kdor pozna razmere v državi in deželi, se temu ne bo čudil. Čudno je pa le, kaj vse ti brezposelni delajo. Poznamo enega, ki je lani gošel na vsaki plebiscitni in drugi proti nam naperjeni slavnosti in njegovo sestro, ki mu je kot plesalka sekundirala; tretji se zopet s tem kratkočasi, da pobira s spremljevalko podpise za nemško pridigo. Pobiranje komandira oseba, ki nikdar v cerkev ne gre. Namen je očividni. Mi kmetje pa, ki moramo skrbeti za cerkev, naj molčimo in mirno gledamo, kako brezposelni politizirajo in nagajajo mirnim ljudem. Radovedni smo, kaj poreče k temu ordinarijat.

Gorenče. Predpust je minul in imeli smo eno poroko. Janez Umek se je poročil s Koratovo Zofko. Bog daj srečo! — Snega ni in otroci bi imeli čas hoditi v šolo, a šola je zaprta. Naj bi nam šolska oblast kmalu poslala učitelja.

Borovlje. Veselo ženitovanje smo opravljali dne 15. februarja. Poročil se je gospod Stefan Krajner z gdč. Anico Winkler, oba člana in igralca našega diletantskega društva. Društveni pevski zbor je napravil na predvečer nevesti podoknico, ob poroki pa jima je zapel v cerkvi krasni pesmi. „Pogled v nedolžno oko“ in Bethlenovo „Sveta noč“. Novoporočencema obilo sreče!

Dobrla vas. O, predpust! Ti čas presneti, da bi več ne prišel v drugo... Tako kakor se je godilo Prešernovemu učencu, slično je bilo v letošnjem pustu tudi v Dobrli vasi. Kar pet ženinov je prišlo iz tujih župnij in nam pobralo pet nevest. Prvi se je ojunčil Luka Kordež, pd. Ruh iz Podjune in prišel po vrlo mladenko pd. Pogačevo Ano v Kokju. Ganljivo je bilo slovo deklet od svoje sočlanice, kateri so želele srečo, časno in večno. Nato se je oglasil Franc Ramuš, pd. Kusem, pri Lužniku v Pribli vasi in je poprašal po Urški, ki se ni ustrašila nedeljskih pridig, v katerih se je povdarjalo, da je mož glava in da ga žena mora s poštovanjem ubogati, ampak je dne 16. II. slovesno obljubila, da mu hoče biti zvesta pomočnica v življenju. V Pribli vasi sta se omožili kar dve Ogradnikove sestre; vsaka je dobila moža iz tuje fare. Miklavova Micka je bila bolj srečna in je kar v župniji ostala in šla za gospodinjko k Tratniku v Kokju. Tudi pustni dnevi nam bodo odnesli več nevest. Rutarjev Jur, le pridi k nam po nevesto, boš gotovo dobil svojo ženko. Sedaj je močni veter jug prav mogočno vlekel, škoda, da Te ni privlekel semkaj v Dobrlo vas.

Hodiše. Hud udarec je zadel Kopitarjevo hišo v Šmiklavžu. Nagloma je umrla mlada žena. V četrtek 12. febr. zvečer je še šla svojem možu nasproti, ko se je ta vračal iz Celovca, doma še oskrbela družini večerjo, a nenkrat ji postane slabo in v pol uri je mrtva. Zapušča potrtemu možu, s katerim sta tako lepo živela, šest malih otročičev, najstarejša deklica še le 11 let stara. Bila je zelo delavna in varčna gospodinja, ljubeča žena, dobra mati in od mladosti do smrti cerkvena pevka. Ogromna udeležba pri pogrebu v nedeljo je pričala, kako je ta udarec šel ljudem daleč na okoli k srcu. Mož in starišem naše srčno sožalje!

Sv. Lenart pri Sedmih studencih. Dne 9. t. m. je umrl v starosti 85 let občeznani in spoštovani posestnik Janez Pfeifer, pd. Jugovec v Radni vasi. Trpel je veliko, ko zadnja dva meseca radi nahuhe ni mogel ležati v postelji, ampak je moral sedeti za pečjo. Rajni je bil lep vzgled pridnega, krščanskega moža. Bil je dolgo let načelnik soseske in član načelstva naše posojilnice. Povsod je delal nesebično v prid drugim. Znal je tudi delati močne žeblje za čevlje in popravljati vsakojake reči. Če se je v kuhinji kaj pofretalo, je pač vsaki nesel tisto stvar k Jugovcu, ki so jo kmalu poravnali. Obilna udeležba pri pogrebu je bila priča, kakšno spoštovanje je užival dragi rajni. N. v m. p.!

DRUŠTVENI VESTNIK

Šmihel nad Pliberkom. V nedeljo dne 1. marca se vrši ob 3. uri pop. občni zbor našega „Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva za Šmihel in okolico“. Kandidatne liste za volitev novega odbora so na upogled v društveni sobi. Dolžnost vseh članov rednih kakor tudi podpornih in častnih je, da se občnega zbora sigurno udeležijo.

Št. Primož v Podjuni. (Predstava.) V nedeljo 15. t. m. smo se čudili ogromni udeležbi kljub skrajno slabi poti. Ta dan smo bili oškodovani za slab poset pri zadnji predstavi. Pa je tudi bilo ljudstva, da ni šlo v dvorano. Igrali sta se veseloigri „V Ljubljano jo dajmo in „Kakršen gospod — tak sluga“, obe izredno šaljivi. Večje vloge so igrali že kolikortoliko izvežbani igralci, ki bi ne bili v sramoto tudi boljšim odrom in izbranemu občinstvu. Rotija in Gašper zaslužita vso pohvalo; v pravo pustno razpoloženje pa nas je spravil hlapec Pavle — ljubljene našega odra — s vojnim temperamentnim in komičnim nastopom. Še tako resen obraz je prešel v komičen izraz. Tačas je nastopilo tudi nekaj novincev, ki so nas povsem

zadovolili. Mnogo igralnih talentov še spi v narodu in bi bilo škoda, ako bi jih ne vzdramili. Društvu izrekamo zahvalo, da nam je pripravilo tako prijetno zabavo. Daničar.

Podravlje. Občni zbor našega bralnega društva se je vršil v zgornjih prostorih pri Vosporniku v nedeljo dne 8. t. m. Poročilo o društvenem delovanju v minulih letih je podal društveni tajnik g. J. Reichman iz Lipe. V odbor so bili izvoljeni večinoma prejšnji v bojih izkušeni društveni veterani. Udnina se je določila na 5000 K. Kot govornik je nastopil naš širrom dežele znani in delavni poslanec čg. Poljanec. V skoraj dvehurnem govoru je v večkrat šaljivi obliki slikal verske, narodne, socialne in gospodarske potrebe sedanjega časa. Shoda se je udeležilo okoli 120 ljudi, večinoma moških. Tudi drugomisleči so prišli na zborovanje. Motenja ni bilo nobenega. Vse je pазljivo vstrajalo do konca. Mnogim je veseli in kratkočasni nastop predavatelja šel tako do srca, da so se jim v očeh lesketale solze ginjnosti. Mirno se je nato vse razšlo.

Ledenice. („Naša kri.“) Izobraževalno društvo iz Št. Jakoba v Rožu je uprizorilo dne 15. II. t. l. pri Hajnžlhu v Ledincih narodno igro „Naša kri“. Nekateri igralci so svoje vloge naravnost izborni rešili. Omeniti moram igralca v vlogi Borštika. Njegovo vedenje in glas ne more biti boljše. V vlogi Katre, Jerične matere smo videli pravi tip naših mamic, katerim dela skrb za udajo svojih hčerk sive lase. Jerica je igrala sicer dovršeno, vendar bi v nekaterih prizorih morala dati dejanju več mladostnega življenja. Prav dobro sta se izkazala hlapčec Matija in kmet Podrepec. A nad vse krasen in galanten je bil nastop igralca v vlogi Renarda, francoskega častnika. Njegova govorica, naglas in kretnje so bile izvedene brezhibno ter se je gledalcem zelo priljubila. Igra je lepo uspela, samo dialekt se ljudem ni dopadel. V tem naj bi igralci posnemali Renarda. Med odmori nas je kratkočasil njih tamburaški zbor. Obisk je bil prav dober, če se vzame v obzir sv. misijon, katerega imajo v sosednji loški fari, od koder je bilo drugikrat največ ljudi.

GOSPODARSKI VESTNIK

Jugoslovanski izvoz mleka. Avstrija je največji odjemalec jugoslovanskega mleka. V letu 1923 se je izvozilo 3.170.123 kg mleka v vrednosti 9.712.003 Din, in sicer 3.000.977 kg v Avstrijo in 1140 na Madžarsko. Preteklo leto se je izvoz še potrojil. Slovenija in Medmurje izvozita letno po 150.000 l. Samo preko Maribora je šlo lani 35.000 l v vrednosti 120.000 Din. Carine na mleko ni, pač pa se mora plačati 8 para od litra manipulacije.

Celovski trg. Zelenjave: zelje 4000, solata glavna 4—5000, endivija 4—5000, grah 5600 do 6000, čebula 4600, česen 16.000, špinača 3—4000, hren 16.000, krompir 2200—2500, kisl zelje 4—4600, kisl repa 2000 K kilogram. Jabolka kg 4—10.000 K. Mleko liter 4—4600, sladka smetana 24—28.000, čajno maslo kg 64—68.000, maslo za kuho 56—64.000, skuta 14—16.000 K. Jajce komad 1500—1600 K. Perutnina: kokoši žive 35.000, mrtve 40—45.000, stare 38—40.000, race 38—45.000, gosi 40.000 do 45.000 K.

Borza. Dunaj, 24. II. Dolar 70.500, dinar 1140, češka krona 2100, nemška marka 16.000, poljski zlati 13.500.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Avstriji imamo že 210.000 brezposelnih. — V Aachenu je grobokop izkopal 16 otroških mrličev in jih porabil za krmo svinjam. — Na ameriških žitnih tržiščih so cene znatno padle. — Kremniška državna peknica razpisuje dražbo 10.000 kg bivših avstrijskih železnih dvovinarskih in 21.000 kg medenih 10vinarskih novcev. — V Trebiču na Moravskem je bilo zaprtih 16 oseb, ker so pobijali žide, prodajali meso in ostanke ali cele zakopavali na raznih mestih. — Indeks je stopil za 1 odstotek. — Deželni hipotečni zavod daje zopet posojila, ker so se pomnožile vloge.

in sicer posojila v šilingih po 24% obresti in v zlatih kronah po 20 odstotkov na leto. Za dolgoletna posojila je plačati še nekaj poleg. — Začasno dobiva brezposelno podporo 187.000 delavcev; zavarovanih za brezposelnost je 900.000 delavcev. Po sedanjem staležu bi znesle podpore v letu 800 milijard. — V Pragi so komunisti ponovno demonstrirali. — Finančna in poštna uprava odpravila male praznike ter se bo v teh dneh uradovalo v mestih že počeni s 25. marcom kot v delavnikih. — Strahovita jamska nesreča vsled vnetja plinov je zahtevala v Dortmundu na Nemškem 136 mrtvih in 6 poškodovanih. — Maribor je štel 1. dec. 1924 28.379 prebivalcev, Trst 31. dec. 1924 274.349. — Obnova Belgije je do malega končana; od 100.000 po Nemcih porušenih poslopij jih je na novo postavljenih 95.000. — Na Angleškem so natisnili lani 12.706 novih knjig. — Primanjkljaj avstrijske zunanje trgovine je znašal lani 950 milijonov zlatih kron. — V Moskvi so bili aretirani 3 nemški špijoni. — Dohodki carine so znašali v januarju 18.238.000 šilingov in dohodki tobačnega monopola 20.554.000 šilingov. — Dne 14. t. m. je dobivalo na Koroškem brezposelno podporo 5762 delavcev, brezposelnih pa je bilo 6133.

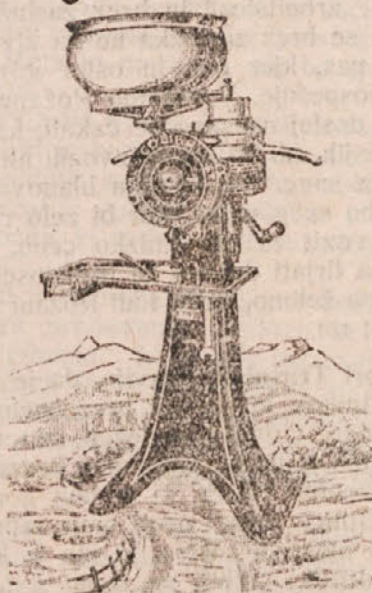
Katera ptica je najhitrejša? Neki francoski list odgovarja na to vprašanje, da se najhitrejša ptica — človek, ker je francoski letalec Sadi Leont preletel z aeroplanom 380 km na uro in s tem premagal vse ptice. Vendarle pa trdi neki Anglež, da je morski galeb še hitrejši. Galebi letijo tudi proti najmočnejšemu vetru z naglico 200 km. A kadar se spusti galeb iz višočine na morskovo višino, da zagradi svoj plen, tedaj je njegov polet tako hiter, da ga človeško oko niti ne vidi.

Koliko let živijo zverine v ujetništvu? Znano je, da je življenje zveri po zverinjakihi mnogo krajše nego življenje divjih živali, ki živijo v svobodi. Lev, tiger in panter živijo v ujetništvu običajno 6 do 7 let. Izjeme pa le potrjujejo pravilo. Neka levinja je živela v zverinjaku 29 let, a neki lev 15 let. Medvedi živijo v menažerijah 7 do 8 let, a hijene le 4 do 5 let. Slon, ki živi v svobodi, dočaka 100 do 150 let, v ujetništvu pa začne hirati in dočaka le 20 do 25 let.

Listnica uredništva.

Slov. Plajberk. Brez podpisa roma v koš. — Nekaj iz občine Vernberg. Vendar ne morete zahtevati, da se zavzemamo za naše nasprotnike.

Originalni Alfa-Separatorji

izborni, najučinkovitejši posnemalniki

60-600 litrov v uri

Vse ve ikosti za ročni in pogon s silo

ALFA-

mlečne konve
mlekarske polčevinate potrebšče
pinje
parilne za žilino
kotle za žagjekuho
mlekarske stroje in
orodje vseh vrst
pocinkano domače
orodje

izvrstno in po ceni
izgotovljeno sa dobi
pri

Akc. dr. Alfa-Separator
WIEN, XII., Wienerbergstraße 31,

in pri zastopniku za Podjuno in okolice:
JOSIPU WUTEJ, Gluhi les, p. St. Veit im Jauntale.

Prodaja se krma in poljedelsko orodje

kakor tudi nekaj

pohištva do 16. marca

pri Francu Ribniku p. d. Bovtežarju v Št. Janžu v Rožu.

Srednje veliko posestvo

35 joh polja in travnikov in 35 joh gozda, z dobrim hišnim in gospodarskim poslopjem, vodovod, pet minut od farne cerkve in 30 minut od železniške postaje, v ravnini, zredi se lahko nad 20 goveje živine, 4 konji in večje število svinj

se takoj proda ali zamenja 23

z enako vrednem posestvom v Mežiški dolini najraje v prevajški občini. — Vprašati je pri občinskem uradu Bistrica nad Pliberkom, pošta Šmihel.

Naprodaj je novodobni

čebelnjak za 40 večjih ali 60 manjših panjev in nekaj panjev čebel. Istotam se dobi tudi dobro ohranjena **harmonika** trivrstna. Cena po dogovoru. Naslov pove upravnštvo lista.

28

Vabilo

Občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Podravljah, ki se vrši, dne 8 marca t. l. predpoldnem po božji službi v Podravljah hišna šte. 1 v smislu zadružnih pravil.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo o izvršeni reviziji.
3. Čitanje in odobrenje računskega zaključka za leto 1924.
4. Sklepanje o porabi čistega dobička.
5. Sklepanje o spremembi obrestne mere.
6. Volitev načelstva in nadzorstva.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Vabilo

letni občni zbor

Slov. kršč. socialne zveze za Koroško v četrtek, dne 12. marca dopoldne ob 10. uri v Celovcu, Vetrinjsko obmestje 26, pritličje desno s sledečim sporedom:

1. Govor o notranjem društvenem življenju.
2. Poročilo odbora.
3. Volitev novega odbora.
4. Slučajnosti.

Vsako društvo naj pošlje vsaj enega zastopnika, ako le mogoče, pa več!

K obilni udeležbi vabi

odbor S. K. S. Z.

Tovarniška zaloga usnja

Julijus Blass

Celovec, Novi trg šte. 4

ima v zalogi vse kožne izdelke ter kupuje in prevzema v delo sirove kože.

Bratje in sestre ne spite!